

В.С. ХРИСТОФОРОВА,
Пенсионный фондатын
улсманетын нацалынга.

И.В. Сталин төрөөбүтэ 130 сылыгар

УЛУУ ПОЛКОВОДЕЦ СТАЛИН ТУҢУНАН

Иосиф Виссарионович Сталин быһыл ахсынны 21 күнүгэр төрөөбүтэ 130 сылын туолла. Аан дойдута 6-7 генералиссимус баар курдук ойдуубун, чуолкайын билбэтим. Нуучча сириттэн иккис генералиссимус кини. Маннайгы – А. В. Суворов.

И. В. Сталин полководец быһылыгынан Ара дойдуга сэринтэргэр сыһыаным, бэйэтин майгытын, дыоһурун туһунан кылгастык оңгон-мантан ылаттан суруйабан.

Сталин Ара дойдуга сэринтэ саҥаланыттар дьинтэ-эх дьинтэ, кытаанах тулуурдаах көрдөрбүтэ. Германский сэринтэ собус-сорууан Советский кыраныс-саны көһө сатаабыттар, 1941 с. кулун тутар 27 күнүгэр муус устар 18 күнүгэр дьүри Германия самолеттара 80 төгүл Советский кыраныс-саны кэспиттэ. Бу кэспиттэн, төһө эмэ бырачыас баарын үрдүнэн, бос ыһын 19 күнүгэр дьүри 180 төгүл Советский территория кыра сыдыбыттар. Үксүтэр 100-150 км сиринтэ кыра сыдыбыттар. Ол тухары советский летчиктар бири дагы ыһынын оңорбокко эрэ сирдэригэр үүрэллэр. Арай бири эмэ немец самолета сууларыллыбыт, биригэр ыһылааммыт буоллун. Немецкэй байыаннай командование: "Советский самолеттар биһиги самолеттартун ыһылаатылар, биһиги хардарарга тийэбит, советскийлар агрессияларын утары барабыт", – дьин турухтаах этилэр.

И. В. Сталин германский сэринтэргэ сотору кэминин Советский Союзка саба түһүөхтэригэр биллэр. Төһө кыалларын ол күнү тарда сатыыра. Дойду бэрт соторутаагыта интервенция сэринтэргэ боскоммута. Норуот хаһаайыстыбатын-промышленноһу, тыа хаһаайыстыбатын сайыннара, өрө көтөҕөр түһөр наада этэ. Сэринтэргэ техника олус мөлүгө. Араас провакацияны тулуйар, бириэмэни сүүйэр соруу турара.

Германский-советский эйэлээх уонна хардарыта көмөлөсүүх дуоҕабара олохтоммута. Ол дуоҕабар сүннүгүн Сталин, дойдудар икки ардыларынаагы балаһыанньаны төһө даҕаны биллэр, Германияга көмөлөһө олорбута. "А сегодня, 21 июня 1941 г. ранним утром сухогруз "Днепр" доставил в германский порт Штеттин еще 2500 тонн отборного зерна, отправленного от Ленинграда..." Бу сыл, азиях ый буолан баран Ленинград куорат блокадага олорор нөһүлүннүтэ бурдута суох буолан хоргууйан барбыта.

Сэрин миннээри түүн, бос ыһын 21-с түүнүгэр Сталин, Молотов, Берия, Маленков кичи 11 чаас саҥа Сталин Кремлькэргэ квартиратылар хоно барбыттар. Сарсыарда 4 чааска бары политбюро муннаҕар баар буолбуттара. Ол күн, бос ыһын 22 күнүгэр, Сталин 29 кичи: приемнаабыта. Ол курдук күн аайы отуччалык кичини кытары кэспиттэ.

Оборона министерствота (председатель И. В. Ста-

лин) сэрин саҥаланын кытары конструктордары ыһыран судургу оңотуулаах автоматы айар туһунан кэспиттэргэ. Конструктор Шпагин автомата-ППШ хайрммыта. Маассабай серияга таһаарарга быһаарыллыбыта.

Н.С. Хрущев уола Леонид Хрущев туһунан кылгастык "Сын Хрущева, то ли по собственной инициативе, то ли из-за вынужденной посадки оказался в плену у немцев, пошел на 'сговор' с немцами (генерал КГБ В. Удильнов). Леонид Хрущев "Смерш" контрразведка дьонно уоран ылан Москвага аралбыттар. Советский байыаннай трибунал Леонидыгартар уурбута. Аҕа Н. С. Хрущев көрдөрүүтүнэн Сталин боспуруоһу политбюро дьүүлдүгэр туруорбута. Информационны Абакумов оңорбута. Маннайгынан Щербаков байыаннай трибунал биригэбэргэ сөптөөрүн дакаастаабыта. Л. П. Берия Леонид Хрущев быһылытын-майгытын эби арыдан биэрбитэ. Маленков, Молотов, Каганович биригэбэргэ сөптөөрүгүн биэрбиттэ. Бүтэһигинэн Сталин: "Никите Сергеевичу надо крепиться и согласиться с мнениями товарищей. Если то же самое произойдет с моим сыном, я с глубокой отцовской горечью приму этот справедливый приговор", – дьибитэ.

Бу быһылаан 1943 сыл кулун тутарга буолбута. Оттон Яков Джугашвили 1943 сыл муус устарга немецкэй агитацияга кыризмэтэ. Бэйэтэ үрдүк күүрүүлээх борбулуоха истиннэргэ түһэн албыта.

Н. С. Хрущев кэлин партия кини комитетин XX-с съезде аһылаан ийинэ эрэ чутас дьонунат: "... Ленин в свое время отомстил царской семье за брата, а я отомщу Сталину, пусть мертвому, за сына", – дьибитэ.

И. В. Сталин өстөөхтөр Москвага бу тийин кэлбиттэрин да үрдүнэн сир аһылаагы кабинеттар биридэ да кырибэтэ. Генштаб таһыгар Киров уулуссага олорон үлэлэбитэ. Куйбышев куоранга эвакуацияланар туһунан санаан да көрбөтө. Политбюро дьонно, официалыа суохтук, кичини Куйбышев куоранга олорон үлэлэригэр туһунан ахтыбыттарын: "Немцы пройдут только через мой труп", – дьин эппиттэбитэ.

Бири түгүн 1941 с. алтынныа BBC байыаннай сэринтэ чилинэ, корпус комиссара Степанов Сталинга телефоннаабыт. Арҕаны фронт штаба фронт иннини киригиттэн олус чутас турарын, Москва нөҕү өртүгэр көһөлүгүн туруорсалларын туһунан иһитиннэрибтэ. Тохтуу түһэн баран Сталин Степановка:

– Товарищ Степанов, спросите в штабе, лопаты у них есть?
– Сейчас... А какие лопаты товарищ Сталин?
– Все равно какие.
– Сейчас... Лопаты есть товарищ Сталин.
– Передайте товарищам, пусть берут лопаты и копа-

ют себе могилы! Штаб фронта останется в Перхушкове, а я останусь в Москве. До свидания!

1953 сыл 1-эй Маай бырааһынныгын мөтинэ булбут кэма Тырыбыага Правительство дьонно өссө да тураллар. И. В. Сталин туһунан кэспити буолбуттар Берия Молотовка туһаайан аттыларыгар турар Хрущев, Маленков исталлорун курдук обургутук: "Я всех вас спас. Я убрал его очень вовремя", – дьибит.

1939 с. кулун тутарга партия кини комитетин XVIII-с съезде буолбута. Ону Хрущев 20 мунууга тыл эппитэ. Ол этигиттэр 32 төгүл "Сталин" дьин тылы тутубута. Онтон 1956 с. партия XX-с съездин 126 кичи тыл эппитэ. Бири даҕаны этэччи биридэ даҕаны "Сталин" дьин тылы тутубата. Оччолорго ССРС кини комитетин генеральной секретара Н. С. Хрущев дьинтээх сирэй арыллыбыта. Ньылааннаһын, дьонно сымыйанан өрө тутуу Хрущевка өртөн баара ырылыгы кэспиттэ.

И. В. Сталин боспуруоһу кичи этэ. Азиях түбэлтэтэ. 1945 сыл бос ыһыгар Москвага Кыһылы парадан кэспиттэн бири хонон баран ССРС Верховнай Сэринтэ президиумун икки ыйаага тахсыбыта. Биридэ И. В. Сталинга генералиссимус аатын, иккис эмэ кичинэргэ Советский Союз Геройун аатын итэрэр туһунан Иосиф Виссарионович ийи наҕарааданы иккис эригэр ылымматта. Генералиссимус аатын К. К. Рокоссовский: "Биһиги тэн званнелаах дьон эи дьаһалтын толоруму-охпутун да сөп", – дьибитин кэспиттэн нөһүлэ сөбүлэспитэ. Советский Союз геройун аатын ылымматын ити үрдүкү наҕараада статуһунат сөп түбэспитин, фронт иннини киригиттэр сыдыбыт дьон эрэ ылактаахтарынан быһаарбыта. Кыһыл көмүс сулу ол курдук, Верховнай Сэринтэ кыһыл тастаах коробкалар хараллан сыппыта. Сталин албутун кичи наҕараадалаах сыттыгар холбуу аһылаабыта. Дьинтэ, бу наҕараадалары итэрин туһунан Верховнай Совет Кыһылы парадын үөрүүлээхтик бөлүктүгэр кэспиттэр элбэх кичи этигитин, саҕарылтын кэспиттэн ыйаах таһаарбыта.

Кэлин генеральной штаб үлэһитэ Штеменко кэспиттэн, туруорсан генералиссимус мундирын тиэстэригэ. Форма тигилэн бүтэн генерал Хрущев Сталинга көрдөрө, сөптөөрүнэ кэспиттэн кырибтэ. Сталин кэрэ түһэт: "Кичинэ кэспиттэри кырибтэ", – дьин баран үүрэн таһаарбыта. Бука олус сиадары гына тиктэрдэргэ буолуо. Ол курдук маршалыскай форманан албыта.

Бу суруйуулар В. В. Карпов "Генералиссимус", Соловьев "Полководец Сталин", Я. Верховский, В. Тырмос "Сталин-тайны", "Сценарий начала войны" дьин кичигэригэр туһаным.

И. ПАВЛОВ.

РАСПОРЯЖЕНИЕ

от 18 декабря 2009 г.
№ 007

Об утверждении тарифов на коммунальные услуги для населения на 2010 год

На основании Постановления Правительства Республики Саха (Якутия) №199 от 10 мая 2007 года "О политике по регулированию цен и тарифов в Республике Саха (Якутия)".

1. Утвердить и ввести в действие с 1 января 2010 года тарифы на коммунальные услуги для населения согласно приложения №1 к данному распоряжению.

2. При проведении расчета платы граждан за коммунальные услуги на 2010 год руководствоваться Постановлением ГКП-РЭК Республики Саха (Якутия) от 8 декабря 2009 года №93/51 "Об установлении предельных максимальных индексов изменения размера платы граждан за жилое помещение и предельных максимальных индексов изменения размера платы граждан за коммунальные услуги по муниципальным образованиям Республики Саха (Якутия) на 2010 год".

3. Финансово-казначейскому управлению по Чурапчинскому улусу МФ РС (Я) при расчете объемов дотаций на 2010 год руководствоваться данными тарифами.

4. Рекомендовать Администрации МО поселений заключить договора с обслуживающими организациями на предоставление услуг по содержанию жилищного фонда на 2010 год, в соответствии с вышеуказанными тарифами.

5. Опубликовать настоящее распоряжение в улусной газете "Сана олох".

6. Контроль за исполнением данного распоряжения возложить на 1 заместителя главы администрации МО "Чурапчинский улус (район)".

Глава администрации муниципального образования "Чурапчинский улус (район)"

С. И. ЯКОВЛЕВ.

№	Наименование ЖКУ с/н.м.	тариф без НДС	тариф с НДС
1	Центральное отопление квартир, домов	руб/кв.м. 17,03	20,00
2	Жидкая вода	руб/куб.м. 20,35	24,72
3	Холодная вода	руб/куб.м. 11,46	14,00
4	Канализация	руб/куб.м. 11,46	14,00
Начальник УЭР МО: Брызгалова Т.Т.			

НАСЛЕЖНЫЙ СОВЕТ ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СОЛОВЬЕВСКИЙ НАСЛЕГ» ЧУРАПЧИНСКОГО УЛУСА РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ) СЕССИЯ IX

РЕШЕНИЕ 34

с. Мырыла 19 декабря 2009 г.

О назначении выборов депутатов представительного органа муниципального образования «Соловьевский наслег».

В соответствии с пунктом 3 статьи 81 Федерального Закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» №67-ФЗ и пунктом 2 статьи 5 Закона Республики Саха (Якутия) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)» 3 № 970-III от 11.07.2007 г. представительный орган муниципального образования «Соловьевский наслег» РЕШАЕТ:

1. Назначить выборы депутатов представительного органа муниципального образования «Соловьевский наслег» на воскресенье, 14 марта 2010 года.

2. Ответственным за подготовку и проведение муниципальных выборов на территории муниципального образования «Соловьевский наслег» назначить Николаеву Марфу Гавриловну, специалиста администрации.

3. Настоящее решение вступает в силу после официального опубликования в улусной газете «Сана олох».

Глава наслега: В.И.Илларионов.

НАСЛЕЖНЫЙ СОВЕТ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «КЫТАНАХСКИЙ НАСЛЕГ» ЧУРАПЧИНСКОГО УЛУСА (РАЙОНА) РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ) 23 внеочередная сессия

РЕШЕНИЕ №85

с. Кытанах 17 декабря 2009

О назначении выборов депутатов наслежного Совета и главы МО «Кытанахский наслег»

В соответствии статьи 10 Федерального Закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» №67-ФЗ и пунктом 2 статьи 5 Закона Республики Саха (Якутия) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)» и Устава муниципального образования «Кытанахский наслег» наслежный Совет муниципального образования «Кытанахский наслег» РЕШАЕТ:

1. Назначить выборы депутатов наслежного Совета муниципального образования «Кытанахский наслег» на воскресенье, 14 марта 2010 года.

2. Назначить выборы главы муниципального образования «Кытанахский наслег» на воскресенье, 14 марта 2010 года.

3. Ответственным за подготовку и проведение муниципальных выборов на территории муниципального образования назначить Захарову Анну Прокопьевну – заместителя МО «Кытанахский наслег».

4. Опубликовать данное решение путем опубликования в улусной газете «Сана олох» не позднее 5 дней после утверждения.

Председатель наслежного Совета МО «Кытанахский наслег» ЕВ.Полов.

НАСЛЕЖНЫЙ СОВЕТ ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «ХОТТОГИНСКИЙ НАСЛЕГ» ЧУРАПЧИНСКОГО УЛУСА РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)

Сессия 25

Решение 60

с. Дары 07 декабря 2009 года.

О назначении муниципальных выборов депутатов представительного органа МО «Хоттогинский наслег».

В соответствии с пунктом 2 статьи 5 закона РС(Я) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)» 3 № 970-III от 11.07.2007 года представительный орган МО «Хоттогинский наслег» РЕШАЕТ:

1. Назначить выборы депутатов представительного органа МО «Хоттогинский наслег» на воскресенье, 14 марта 2010 года.

2. Ответственность за подготовку и проведение муниципальных выборов на территории МО «Хоттогинский наслег» назначить председателю ИКМО «Хоттогинский наслег» Чурапчинского улуса РС(Я) Иванова В.Р.

Председатель наслежного Совета депутатов МО «Хоттогинский наслег» С.В.Петров.

НАСЛЕЖНЫЙ СОВЕТ МО «СЫЛАНСКИЙ НАСЛЕГ» ЧУРАПЧИНСКОГО УЛУСА (РАЙОНА) РС(Я) СЕССИЯ 14

РЕШЕНИЕ №53

15 декабря 2009 года

с. Усун-Кюель О назначении выборов депутатов представительного органа и главы муниципального образования «Сыланский наслег»

В соответствии с пунктом 3 статьи 81 Федерального Закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» 67 - ФЗ и пунктом 2 статьи 5 Закона Республики Саха (Якутия) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)» 3970 - III от 11.07.2007 г. представительный орган муниципального образования «Сыланский наслег» РЕШАЕТ:

1. Назначить выборы депутатов представительного органа муниципального образования «Сыланский наслег» на воскресенье, 14 марта 2010 года.

2. Ответственным за подготовку и проведение муниципальных выборов на территории муниципального образования «Сыланский наслег» назначить Монастырева Леонида Григорьевича - зам. главы МО «Сыланский наслег».

3. Опубликовать данное решение путем размещения на специальном стенде на территории Центра досуга. Опубликовать на газете «Сана олох» в течение 5 дней, со дня подписания данного решения.

Председатель наслега МО «Сыланский наслег» И.С.Макаров.

дешевекандар уонна кэчирэп оҕолоро.

Дыхтар — нэримэ дьлэ иччигэ, тыхыр күн тагарата

Сахуура

"Санг оюу" хайрмат кэрэ аңараарга аналмаах сыһарыта

Унуусдугт олоогун-данаабын кэрэ бэйэдүмтэнэл, түүбүктээх мэдүмүгүнэн крүйүмтэ килэргэсэн оморор кэрэ агуулардым!

2009 оны турхуулалт, санга сүлдэ үктэнэрбиг ахсааннаах хонук хаалга. Ону кытта бичхтар аймах улахан түбүккэ түстүбүт. Оболорбунугар маастаантартын бичхтары, бичханыныкытаары астыны-улабунтун бууру, оштуулу түрүдүн, дьээнэ-уому кыргэстэй бичхны чараас санныыбыйттан түстүн. Адаан эрэр сөл бичхкэ бу илчбигитүгэр тутан өлөрөр "Сандаара" сыйдарыны бэлдээн түстүн. Омон илчиг бүрүдүмүлүлүтүнэн, кэсэстэр илчэстэмүлүлүтүнэн бэлдээн түстүн.

"Санаа дэмыг хайдах
Бялааныныг тэрийн
Астлаагч аслагч
Тулсаагайдыг тангийн
Көрөөлүүт, олонголч
Солуултун, санаагаахуульч."

Дыхтар кийи малды кэрэн, үчүгэй чырамырлан уратылаах. Ол сизериниз хас бишрүндүңиз? Санта дыйлаабу чатын охсуунун кылты чууа дыймугулар сырдыгы, кээр сы үчүгөй тоскоругулар бабарырыс. "Сантаа" ахсымытыары күчүмүз Санта дыйы миннигиз астаах, күрө сөбүрүлүз, үчүгэй наастарыйнаннааах көрсөргүтүгүз сырдыт буюн!

Дыгмалых-соруулах Сана дымшан! Уугуну тоххойор Сага дывдун!
"Сандира" сыйларыга элнэнтүх
Оксана ЖИРКОВА.

Алгебра

САНГА ДЫЛ

Саңалыра дыйларбыт
Сааллан-тэлэлэн кэлиитигэр,
Сайаас дьэллэм тылын
Саңара-һһэрэ тоһубуозун!

Үчүгэдиш үлэлэрт
үүнэн тахсан кэлитигэр
үмүрүхэн тураммыт
үөрэн-көтөн көрсүгүң!

Комнөх хаарбыт анхныттан
көрдөөх-нардаах дыйлларбыт
күөрэйэн тахсан кэлиитигэр
күлэн-оонньоон көрсүөхүн!

Дьолу-соргуну унаттын,
Дьоллоох ологу кэнэстин,
Дьону-сэргэни хараабытун,
Дьолу-тускулу түбүсүрдүтүн.

Алгис баһын талардын,
Айылгы төбөтүн арырдын,
Абырал баһын ахалларын,
Аабдөөрөн ахтын иизегин!

Сайрагс бичигт оюолорго
сэхэргэ саңарбын сацабыт,
Сана уускуур доннорго
Самарзан, үксэн шилннини!

Төрүүр дийлэ палатта. Ыраае иинрэн дэх
таллары кытта кысэсэр уонна бары атыннан 1
күнүгэр төрүүр болуохтоохторуттан сыһуор.
Онуоха кэргэныгэр бөлүккэрлар.

- Ээ, ити бийиги балырынын барыс-аюугуз
Салгырдылы көрсөтүшүт.

Азизан эрар дымч бугдниксудна, суна, кумбона
ого зрннр.

[illegible]

— Архивная сагаа кээбит уюмдугар кыргыздардын
Бийиктеги.

Түркінің өміні, бұрынғы қа барзүтін ақтарып, Оңтүстік бұлаққа? — қызықшылығы айыптар — 15 жыл анараға өткізетін жөн қызықшылығын анық бұрыныға көрсетілетін. Оңтүстік бұлақтан қызықшылығын көрсетіп.

Андрей огибрил, ер бейбети болгон омурга
сей эрелетин үлсавит.

— У нас добрыя, вельмі дэталізаваныя планы

Норвуг үгэлэ. Салга дэглэбэстакы нүүнүгэр
мэдэлһиньнгэ, салһынэсэлһах ууһлор эрэ салһ-
ынэсэлһэр.

Чоттага сурут. Калыт. Тааным ороннорго
андыргытатмыт. Арыбгыстага - аанычы сурут-
тубун.

Улаастабылмыш Дед Мороз Мин Сэхэ сир-
гэр олорбун, кыһабымга таһаа таһыны. Мин
таһыныга сатаан таһсар таһыным сэхэ. Тоһо дү-
гэххэ таһыны сэхэ. Ыһаабыта минээ сонно.

Точка зрения автора на общественные процессы, происходящие в стране, автор ставит в центр своего исследования. В то же время, автор не игнорирует и другие аспекты жизни общества, такие как экономика, культура, наука, образование, здравоохранение, социальная политика, международные отношения и т.д.

[illegible]

САН АДЫБЫЛЛАБЫ КӨР-НАР

Согорү нэмийнхэр эмнэ, Талынхыг олоогийнхэр дэ-
лсээрхууларг сурун хэлнэ.

“Дед Мороз, олойдун ичин улахан байхыг
Олойдун үгүүсүгүн кэлтир, арайла, чоң
та улаһиңгэрэ ийиргэйдүр” бичилдэх.

Сана дэла кониттэн ара уотун катта кэсэ-
тэр:

— Тоогууом, эл ушадаттың. Оңол Тыйынды буу-
н-ор, дин аймағын буюларың калып, онос, да
сууун билер кезин калып, да мурттын.
— Ово авалар айттың, эл буюларың ар-
табытты.

Эрхүүн бичигчид үнэмлэх нь сэдэв холуудан-
буу. Тэгнээс өөрчлөх-орчирчлалыг уул даанг
хэсэгсэлдэгдэнгээс хэсэгсэлдэг.

Эзэр, гоорюулан, гоох бэлдвэрлэлтэй, олон
хүүхдээ уламжлан татанга руух олондоруу мунд
нүүдсэлдэр.

Вера ПЕТРОВА,
Оксана ЖИРКОВА — консультанты.

ТИГР ТУОХ КЫЛЫЙ УОННА
КИНИТТЭН ТУГУ КҮҮТЭБИТ?

ры, кэ-
тит браслеттары сөбүдүүр.
Арагас дүүнүнү төртү сөбүлө-
бөт буоллахчыгына дагыны бу он
бигр эмэ чааһа бээр буоларыгар
кыһалыһар. Холобур, куру эбэр
быйааты ичининэххэ сөп.
Тигр кинизхэ убаастабыла суох
сыйыһаны тулуйбат. Эргэн
таһаһы көтөхсөһүтүнэ, кэлэр сыйы
ыраахтаарытын улаханнык
үөрдүүххүт. Онуоха тигрэн, сол-
ку, замша матырыһаһылар ор-
дук барсаллар. Астрологтар
сүбэлэринэн, кэлэр сыйы хайан
да саһа түүлүлүлээх көрсөр на-
адалаах.

КЭЛЭР СЫЛГА ИЙЭ БУОЛУОХТААХ КЭРЭ АНГАРДАРГА

САҢА ДЬЫЛЛААҢЫ САЛААТ

ТЭЛЛЭЙДЭЭХ УОННА
СЫМЫГТГААХ КУУРУССА

СЫМЫЛТААХ УОННА
РИСТЭЭХ БАЛЫК

"ОРИГИНАЛЬНЫЙ" САЛАТ

"КАРНАВАЛЬНАЙ" БӨРҮӨК

Балыгы тумалары кытта тэнтэ буһарабыт, уһусууттан арааран баран кубуктаабыт быһабыт. Минин сойутабыт. Ирбит арылыны бурдугу кытта булкуйдабыт, артык ай арай үүтү уонна балык минин кута-кута быһаарыллыбыт. Маны баратын 5 муһуута күөстээх уокка буһарабыт. Салгыны кырбаастаммыт петрушканы бустугу сымалыт куһуоктарын быһарабыт. Бу маассаны диктин формада кутабыт. Урдүтөр бустугу хоруошуйу уурабыт, тергаламмыт сыларытабытынатабыт уонна сылаас дукуотунга утайыт. Бөрүүк үрдү саһарабытын канча таһааран үрдүгөр доһодор, лууту чычык кыраттабыт. Бөрүүк сылаастыы сэрислэр.

БЫРААЫННЫКТААБЫ ОСТУОЛГА ТУТУАБЫАХХА?

Бырайдыллыктары астуула кыыл, ягтарнай, бордовай дууһунээх угахтар турдактарына, Тигр улаханнаах астыыла дьон этэллэр. Ол иһин үчүгэй тыһыл арыллы, ханнааары, апельсийн эбэтэр гынат угахтарын бэлэксикон. Тигр эт аһыкыкыах кыыл буоларынан, эттэн бүлүүдүсүр элбэх бууһалара ирдилэр. Ону тэҥэ апельсийн, мандариян элбэрүчүгү, Ити гынан бидүөхшүтүннаада, Тигр ачык эри бууһалары аһыы-тыл, оһон алары элбэх астууу эри талааар. Арыл-лыалары иһэри Тигр сөбүлүө суур, эри дьитэхэ, ити-тик дьон кини оһоһон, эбисийэнэни, санаталлар.

КУРТАҒЫ ХАРЫСТЫЫРГА ХАЙЛАХ ХААЧЧЫНЫАХХА?

Майонезиаах аһары арьмылаах салааттар, эт аһыластар, арыгы, маньыгыс киһи не организмтар ох-
солхоро билдэр. Онгон сылтаан быраһыныннык конно
куну ырахаанын атыарыт киһи албох буолар. Гастро-
интериког-быраһыстар олус элбэх бородуукта булкулду-
уу салааттарарыттан туттууларга сүбэлэнилэр. Халбаһы,
кансерво аһылыктар куртахха олус ырахаанын
булдулар диян сарэтэллэр. Ол оһулар элбэх оһуруот
аба, фруита, ууһкыи үчүтэй диян сүбэлэнилэр. Салаас
аһылыкка биһиги убаһабыт этин туохха да биэрбонит.
Ол эрэри аһыгы үйөр куо-хаас этин булар уустуга сү-
бэ быраастар хаас арылта-сыта сымарас, ол иһин
таргаллар да, куртахха да сойбот диян этэллэр. Утахха
мүсү уонна күөх чэи бөлөмнүр ордуу. Аһылык кон-
но хайаан да хамсанар наадалаарын иһиллэр. Онор
арыах да киһиэхэ хампаанынны бары хамсанар, кы-
ра оһон уута кыттар усулуобуйатын тарийорго сүбэлэ-
нилэр.

Ашигдсан тугтунар кылаахбатах буолларына, уос кoмпоhенeндардаах препараттары илэр наадараах. Сылтэх амтары хайа баарар алттары субелетэр. Энтероселс дьон омг апары аһан баран тута илэр наадараах. Онохос уохта ноор шарылыаах дьон сэрэнэн аһыкытара сoт. Сылтас аһы аһыа сатаан. Ону тoтa апары сыйлаах эстэн сэрэнит.

Быраһааныыы ниилээ мезом-фортэ, панкреатин, активированный уголь, сульфат, фталазол, дефлоран, адмалгэ. А курдук оһорэ ыарыһаларыгар бастаан тундус-көмүлөөр амттары хаһаанарыттан утуппут. Тарыһа сууһунуруу баһалаттар "Суһалтэмэ" аһаарыттан.

Корректор:
Вера Николаевна ПЕТРОВА